

NY VIDEN OM MYCOPLASMA BOVIS I SLAGTEKALVEBESÆTNINGER

STØTTET AF

Kvægafgiftsfonden

Den hyppigste årsag til luftvejsinfektioner hos slagtekalve er mycoplasma. Det viser en ny undersøgelse, som også understreger, hvor vigtigt det er, at indsætte raske kalve.

Selvom der har været arbejdet intensivt med Mycoplasma i Danmark siden 2010, så er der fortsat mange uafklarede forhold omkring dette sygdomskompleks. I 2015 og 2016 gennemfører Seges i samarbejde med KU bl.a. en detaljeret undersøgelse af smitteforhold i en række slagtekalvebesætninger.

I fire store slagtekalvebesætninger er hold af nyindsatte kalve i perioden fra indsættelse og 10 uger frem blevet fulgt tæt med hensyn til udvikling af sygdomstegn. Der er i tillæg blevet udtaget en række diagnostiske prøver, for at tegne et billede af de komplekse smitemæssige forhold der hersker, når kalve fra forskellige leverandører blandes sammen.

Mycoplasma var hyppigste fund

Kalve med tydelige tegn på luftvejsinfektion er blevet undersøgt ved udtagning af skylleprøver fra luftvejene (trachealskylling). Denne metode har vist sig velegnet til at fastslå typen af infektion. Den hyppigst påviste sygdomsfremkaldende organisme var Mycoplasma bovis, der blev fundet i 57 % af de undersøgte kalve. Mycoplasma



Slagtekalvebesætninger der indkøber kalve fra mælkeproducenter, der har en høj dødelighed blandt kalvene i de første 14 dage har langt større chance for selv at få sygdomsproblemer i besætningen.

ser således ud til at være et udbredt problem i danske slagtekalvebesætninger. Derudover er i undersøgelsen påvist en række andre kendte mikroorganismer, der kan give anledning til luftvejssygdomme. Udover Mycoplasma er Pasteurella (56 %), coronavirus (39 %) og BRSV (21 %) de hyppigste fund. Tidligere undersøgelser har vist, at det ofte er en kombination af forskellige mikroorganismer der er ansvarlig for sygdomsforløbet hos den enkelte kalv.

Udfordring at behandle

Mycoplasma udgør en behandlingsmæssig udfordring. Det er en fordel at kende til infektionens udbredelse i besætningen for at kunne iværksætte en optimal handlingsplan og optimere management. Mycoplasma giver ofte anledning til kroniske infektioner. Det er særdeles vigtigt at dyr med tegn på kronisk infektion (mellemørebetændelse eller tilbagevendende lungebetændelse) isoleres fra besætningens øvrige dyr. Ellers er der en vedvarende stor risiko spredning af smitte.

Tjek for kalvedødelighed i leverandørbesætninger

I et netop gennemført veterinært specialeprojekt, har dyrlæge Annie Nielsen påvist et meget vigtigt forhold, som kan have afgørende betydning for alle, der indkøber dyr. Der er en klar sammenhæng mellem høj kalvedødeligheden i leverandørbesætningerne og risikoen for at få luftvejsinfektioner. Slagtekalvebesætninger der indkøber kalve fra mælkeproducenter, der har en høj dødelighed blandt kalvene i de første 14 dage har langt større chance for selv at få sygdomsproblemer. Forskellen på at få kalve fra besætninger med 11 % dødelighed frem for 1 % dødelighed i perioden resulterer i, at sygdomsrisikoen øges med 2,7 gange. Det er sandsynligt at kalvedødeligheden mere generelt kan anvendes som indikator for sundhedstilstanden hos leverandørerne. Også i forhold til fx Salmonella Dublin vurderes det at være yderst hensigtsmæssigt, at spørge til kalvedødeligheden i de besætninger man indkøber dyr fra. Der arbejdes netop nu på at udvikle et IT-værktøj i DMS, som kan udnytte den nye viden til at styrke vurderingen af smitterisiko i relation til indkøb af kalve.

Små stabile hold er en fordel

Projektresultaterne ser ud til at understøtte allerede kendt viden. Det er lettere at styre / begrænse sygdomsudbrud, hvis kalvene opstales i små stabile hold. Sammenblanding af kalve i de første uger efter indsættelse ser ud til at være medvirkende til opretholdelse af et højt smittetryk og dermed flere sygdomsudbrud. Tilsvarende er det muligt at holde sygdomstrykket lavt ved opretholdelse af små stabile hold, der er godt adskilt fra andre kalve med fast væg, også selvom der modtages kalve fra mange forskellige leverandører. Flytning og sammenblanding af kalve foretages mange steder for at udjævne størrelsesforskelle, mindske konkurrencen mellem kalvene og opnå arbejdsmæssige fordele. I forhold til sygdomsudbredelse ser det dog ud til at være meget lidt hensigtsmæssigt. Specielt i perioder med sygdomsproblemer bør man nok vægte smitteforebyggelse højere end andre forhold og undlade flytninger eller begrænse disse til et absolut minimum.

Undersøgelsen er med til at understrege hvor vigtigt det er at indsætte raske kalve. I en af de deltagende besætninger ser enkelte kalve, der ved indsættelse havde begyndende tegn på luftvejsinfektion ud til at have haft væsentlig indflydelse på sygdomsforekomsten blandt de øvrige kalve.

